

Al ne govore samo ova zakonske ustanove među u prilog, već ja vam mogu navesti i odlukah državnog sudišta, koje su proti redenom sustavu.

Državno je sudište optovano odlučilo, da se nemogu temeljni i u obzr državni zakoni, kojekavkimi razlozi obezkrlepti.

Dale su se naime obzine u dolnjoj Austriji pritužile ministarstvo proti odluci, da se u njihovim mjestih ustanove njezinačke prake škole. Ministarstvo odbilo je pri-tužbu s razlogom, što bi bio u dočjenim mjestih njezinski jezik veoma koristan. One obzine utekli su se na to da državnomu sudištu, koje je tada dvojno odlikani od 25. aprila 1877. i 20. junija 1881. taj postupak nezakonit prošlo je i odlučilo, da se nemogu članati XIX. državnog zakona i u učionim reda nijednim, točno shodnim ili koristanim razlogom dignuti ili obezkrlepti.

Dovoljito mi sada, da vam protumačim, kako se u Istri slavenaka roditelje do tega privede, da privele, neka se njihova djeca upisu u talijansku školu. U mješavljih obzih našegovista, koje je tada dvojno odlikani od 25. aprila 1877. i 20. junija 1881. taj postupak nezakonit prošlo je i odlučilo, da se nemogu članati XIX. državnog zakona i u učionim reda nijednim, točno shodnim ili koristanim razlogom dignuti ili obezkrlepti.

Dovoljito mi sada, da vam protumačim, kako se u Istri slavenaka roditelje do tega privede, da privele, neka se njihova djeca upisu u talijansku školu. U mješavljih obzih našegovista, koje je tada dvojno odlikani od 25. aprila 1877. i 20. junija 1881. taj postupak nezakonit prošlo je i odlučilo, da se nemogu članati XIX. državnog zakona i u učionim reda nijednim, točno shodnim ili koristanim razlogom dignuti ili obezkrlepti.

Dovoljito mi sada, da vam protumačim, kako se u Istri slavenaka roditelje do tega privede, da privele, neka se njihova djeca upisu u talijansku školu. U mješavljih obzih našegovista, koje je tada dvojno odlikani od 25. aprila 1877. i 20. junija 1881. taj postupak nezakonit prošlo je i odlučilo, da se nemogu članati XIX. državnog zakona i u učionim reda nijednim, točno shodnim ili koristanim razlogom dignuti ili obezkrlepti.

Za dokaz tomu, mogu vam navesti slavenske podatak, a to su onihkojda opozako k vlastini činovi o uvođenju po-veznih propisa o dlobi institucije gospo-darskih poslovnih sredstava veličine. Na

stranici 8. ih razmijenjivih člana, da iznabu-ju onodružni značata zemljistog poreza u roku od 1800.-1881. u Primorju 120/0 po sto, a značata od kućarino 102/0 po sto.

U vremaju Austriji iznabuju usuprot značata zemljistog porza za u istom roku

8. Bolnica III Špitali.

U stare doba bilo je veoma malo bolnice. Tekar onda, kad se je počelo širiti krčenje, počelo se je voće većim uvezati bolnice, kao takodjer stručna za strojne, stave i iznemogle ljudi. Svaki smotnik ili k učar, svaka stolna crkva imala je svoju bolnicu tako, da u srednjem veku obstojalo bolnice za svaku vrstu bolesti.

Jeli pako moguće, da ovu zavodi, koji su podignuti jedino iz ljubavi prama ljudi, da u vjedno predmetom velikog pre-zira i u vjednih napadanjub, i to baš od onih, za koje su ustanovljeni? Koliko li neima tkoči u nezabavljatib, koji, pošto su učili velike blagodati od ovih zavoda, nezabavljiv se u nje podlom kle-vetom, osvajajući one velike i plumenite duše, koje žrtvaju svoj život na korist ne-sretnog čovječanstva.

I sada ima jib, koji će odvraćati ho-lestina čovjeka, da ne ide u bolnicu, već da ličniči sine ondje pokušaje na živih ljudib, pa da ih tim načinu svojim lič-koj truu i usmrđuju, a polimene, da se to dogodjaj kod ljudib, koji su na napadnuti od neizleđivih bolestib. Sve su to ne-pro-stive i teže laži i llijapne, kojim se na-stoji veliki broj nesretnih ljudi, a ne-pomoći vještih i požrtvovnih ljudi. Nu pri-njem onim ima ih još mnogo, koji ne slušaju bedastih nuklapanjah neuke svje-

155 po sto, zaostatoi od kućarino 0.60 po sto.

Suglasim povremena sa visokom vladom tomu, da prim predodaju ovu brojku upravo u najčastnijem svjetli tamoznjo gospodarstveno stanju. Nu nosuglasim pak o onim što se navaja, kako da bi mo povod toj nevolji ta okolnost, što ne-bijas da sada tučno propisat o dijeliti baštinatv, već ju mislim, da se imade u tom tražiti razlog glagolito u protinavskom školstvu sustavu.

Iz druga avezko statističko pričuđne knjige vasilno, kako je bilo u obz u ovoj polovicid države kroz mukog popisa od 31. decembra 1880.-3473 po sto tučnijeg pu-čanstva u dobi od 6 godinib napred na-mlenih, dobiti se je u Primorju pokazao ovaj razmjer na 66.70 po sto. Eta gospodar, koja je velika razliku između promjernih brojku u cijeloj poli države i između one brojke, koja se u Primorju pokazala. Ovaj razmjer je još mnogo strašniji, spisodobio u sva pojedine pokrajine, u gornjoj Austriji između primjera taj razmjer 8.51 po sto, u dolnjoj Austriji 8.55 po sto, u Galloji pak - tuj se pokazuju nezajmorna razlika - 77.12 po sto u Dalmaciji 89.84 po sto. Mora se tako tamo dondati, da bi se tuj razmjer bio no sam ga za ofalo Primorje navro, vrlo mnogo pogoršao, kada bi se u tom na samu Istru redunjanje još pošto su na Gorjekom i u Tratu školstvo odnosiši mnogo bolji, to bi se valja postotno urojko za Istru izjednatišo sa onim, koje suv novac za Gorjeku i Dalmaciju.

Dodataj vam tučnije u onu pokrajinu pak ne rugaju, da je počudnato blago. Tako načinimo primjera u prečeklopljivom Novoj Prešasti plamo iz Omotice, pisano od ledenika, koji je uvedo u Baču na vlastim glasom, koljicu koja opisuje upozorenjim učiliš-tem tamoznju pučanstva, u k tomu so i omjenoj Izviruju.

Za odgovor tmu porugam i do klobounim kažem, da nu zaostaju učinjivo pučanstvo gledo dnevnim svjajatib za učilišnim u kojih pokrajini, to da se može slo-hodno sa pučanstvom mnogih pokrajinskih usporaditi. Uhagi narod vjed krv bio vlasti tako svrhal neobuhvat školski nastav, to nobi se ga amjelo radli tuga ruglu Izviruju.

Najdučnovatije jest pri tom, što školstvo uprava podpozivaju takav sustav, a to u vremu jedinstveni službeni razjantili, koji se je doigalo naduvno u školstvu obzini Lovran, koji ježi upravo u onoj okolici, odakle bi ješi plamo ono malo lastovo plamo. Skol-ak kolar Lovrana imade 2.748 stanovnika, a od ovih je po zadnjem popisu 2.500 Hrvata, 184 Taličana i 13 Niemeča. Na 100 Hrvata dolazi dakisko pot, kazem po Tr-ijanom. Ostavljeno je to tame hrvatski jezik naukovnim, ipak se jo uvelo već u drugoj školstvoj gođišnji talijanski jezik, kome obvezujući predmet, u tuj školstvo rad postoji već od god. 1880. kada no se jo upolno naradom tržačkog artiljerijskog u magistru na umjelostvom dne 21. no-vembra. Ovako je trinjelo sve do god. 1881. joj razmjestio jed god, 1880 u učilišnom školstvu Izviruju za Istru god. 1880. lo-vrancu školu kuo hrvatski.

Pitanje o naukovnom jeziku potaklo ne tekar vjednjem decembra 1881. u mješt-nom školstvu vježbu u Lovranu. Poprilično malo tuda mještano školstvo više prod-log tamoznje, u vježbi, da ne postoli školu u vježbi, niti u tvoj utak i talijanski. Nu uakor novih izvrgn, bljeda uvedeno, da se imade zauhvali o tom pitanju mještano

tine, pa već i sama Izvirješča ob umrlib u holubacu natjereni u tuj ono krvu vlačko.

7. Pušenja i pjanstvo.

Nakant smo jošte proveritib o ovih velikih griesib, koji su u načem narodu mještimo uhatili doši juk korjen.

Po najprije o pušenju.

Odakle tabak i k čemu je? — Odgo-vararamo sa učenim piscom:

»Tabak dodje iz novog sveta, da ubije star svjet. — Presenetit će se koljigod na ovo reči, a drugi opeti da se naznati, ali molimo samo malo pažnja i na-godit deme so sa svim.

Tabak (duhan) bilo je donešen po Španjolskim iz novo odkrite Amerike. U brzo se on razprostrani po cijeloj Europi, ali zavlačaše ujedno s njim i mnoge deseole nezopoznute bolesti. S toga je bilo u ne-kojih zemljib straga zabranjeno rabiti duhan bilo za pušenje bilo za nos. Nu uzprkos svim zabranom on se ipak održa, te je sada obz u svih zemljib sve to veća njezina porba.

Cuditi se je zaleta ovom pojavi, tim većma kada se znade, kolikim nebrojnim bolestim utre po ova nesretal obida, što je prosvjetjeni Europejci poprimile od surovib divljukib.

(Dalje prib.)

Školstvo vječe, a poleg zapirniku 18. febrara 1882. bljeda od svih članovib mještogn školstvo vječe konstatirano, da se je te-pon poslije tijek godinib upisalo u svemu oko 470 djece u školu, od kojih odpadne negad 100, a svj ostali na Iz-vanjsku okolicu. Nadalje se ustavilo, da neima lavana uči jednog djaka, kažem niti jednog, koji bi talijanski razumio, a da ih imade samo nekoliko u grudu, kojim bi se bilo moglo — i to egubom vre-mena — poduku u talijanskim jeziku započeti. Na to naloži zemaljsko školstvo vječe mjeseca septembar 1883., da se imade o tom popitati obznu, kano oblast, koja uzdržava školu, nu da imade međutim sve ostati kako bljeda do tada; da se naime pridrži hrvatski jezik kao naukovni.

Oblinsko zastupstvo u Lovrancu poz-tvrdilo je slijedeti od 8. novembra 1883. zaključak, avtorom ved prije u sjednici od 12. avgusta late godine, izjaviv u jednoj za to, da se imade hrvatski jezik kano i do sada pridržati za naukovni, nu pod-činjati drugo školstvo godine da se imade i talijanski jezik podučavati i tuj da imade zemaljsko školstvo vječe dokretom 18. fe-brara 1884., da ostoji i nadalje hrvatski jezik naukovnim, ali da se imade početi ved u prvoj godini podučavati i talijanskim jezikom. Tim se jo odustalo od dolnješnjeg obilježja i stvorilo jednu konstituciju da tada ne biše oblast, da se jo tekur drugoj godini na talijanskim jezikom počinjalo. Osim toga uocilo je u dokretu zemaljsko školstvo vječe, kano izpriku što nije odmah uvelo talijanski jezik kuo naukovni, da ne nemože polig uigoljih tomoljnih načela uvesti kuo naukovni onaj jezik, kog je-đi on kuo kula stupu u školu, nepoznavu. Da ne još hodo učili talijanske stranke, redono bljeda u onom dokretu, da da ne na taj način uvođju djece u toliko u jednom i drugom jeziku, koliko njim je to za život potrebno.

No oti ovom vječkom konstitucijom — datje ulje na skoro niti moglo podi — no-bljeda još talijanskata stranka zadovoljila je jo zemaljski odbor — koji bi imao zastupstvo koll Talične toll i Slavonu — obratno utokom na ministarstvo u način-nosti jest pri tom, da je ministarstvo taj utok uvratio i to odlukom od 20. no-vembra 1884. (Konac slijedi).

U Istri i u Dalmaciji.

Pod ovim naslovom donota nač zna-darski drug (Narodni List) na uvodnom mjestu članak, u kojem na početku pri-povida potig mještovima na same u Istri, u Dalmaciju, kolj se učilištu učilištu zemaljskih školstva, što je mabin dstatoljih jur poznato, pa i nastavlja ovako:

Velikim zadovoljstvom blježimo ovu dogodnjku, koji je kuo strano razmatran, i u ovu znamenitost ne samo u Istri, nego i za Dalmaciju, gdaju se u te ovi zadnjih godinib stalo malko popravljati (često nepravila), koja ješi od vremena zlogosno mještanske republike tripti hrvatski narod u školi i u javnoj upravi.

Kao što se u Istri malono po svih školah iznaredjivo hrvatski puk, i stvara se u mještino talijanski školni, tako se i u Dalmaciji jed danas iznaredjuje i stvara talijansko kroz srođe i puško školo talijansko u Zadru, i kroz oto hirokratiski atroj akroz talijanski, kuo da je u Istri i u Italiji školam.

Kao što kolar pogrjavar u Lošinju ublidi pred pravednim ukonom svjetlog nadvojvoda, stadih smo, da bi tako i u Dalmaciji mnogi člunovici probolidao, kad bi bio upisan, potiže i kuo jezikom, kojim govori narod, kojemu je postavljen da uči.

A što bi nadvojvoda rekao, kad bi vidio napokon u nas nekib člunovik, koji nisu u stanju ni da čuju tužbe na-roda, knd je njima pristupi, jer mbi jeziku nezna, dnapo mbi ga preziru?

Mi se velike radujemo, da visoki članovi prejavlja naša kraljevska kuce de-člaže male po male po mještano u poznanju pravih na-rodnih odobnjivih na ovoj hrvatskoj oblasti Jadranškoga more. I hrvatsko putovanje preljeničasajdiholjih po Dalmaciji, oso-bito izključivo uglaguljivaju hrvatskog jezika, kuo da strane umnog kraljevića Rudolfa, kužo nam očito, da visoki krugovi već izvrijedaju stoljetne opravljive, koje ipak ovilje hrvatskog narod. Bolje nego sve statistička službene i neuslužbene — potaličan-čke i potaličančne uprave u Dalmaciji, oso-bito izključivo uglaguljivaju hrvatskog jezika, kuo da strane umnog kraljevića Rudolfa, kužo nam očito, da visoki krugovi već izvrijedaju stoljetne opravljive, koje ipak ovilje hrvatskog narod.

Nu uakor braću u Dalmaciji zadesila je nova nesreća. U ponosnjak naime preminuo je novi namjestnik barun Cornaro, koji je bio tekur preuzeo upravu zemlje, a u to kratko vreme prisvojio si bio srca cielego naroda.

Hrvatski ban nazvao je prelog čedna k sjednici odbor, koji je bio imenovan da izpit, gdje bi se imalo potpisati, načim nekotom.

onj dan samo za uvjek da i ozvoniči-umjetnoj talijanski na ovoj kraljevoj nači-obi. I tom danu više nego da barem nestavljivo vladat; mi se nadamo da prav-ednosti kraljevske kuce, u koju jedino danas mi Hrvati postavljamo naša staro nepokolebitivo pouzdanje.

Pogled po svjetu.

U Trstu, 7. aprila 1883.

Budućog mjeseca obdržavat će na istarskoj oblasti carska mornarica vojničko vježbe, k kojim će doći sam cesar te kraljević Rudolf i nadvojvoda Albrecht. Ovaj posljednji doći će iz Bosne Hercegovine preko Dalmacije u Pulju.

Iz Španja javljaju 4. t. m., da su Njih. carske Vježbi nadvojvoda Karle Stjepan sa projasnom suprogom nadvojvodkinjom Marijom Torcijom po-hodili na parobrodu »Fantazija« na prolazu iz Rieku u Lošinj, grad Senj. Prom njoj bio dolazak prijavljen, bi-jahu ipak visoki putnici po gradskom pogravarstvu i ostalih oblastih dođo-kani a od množtva pučanstva srdačno-pozdravljeni. U Španju pohodilo je vježbu u tvrdju Novalj, Popitav se ljubezničko u gradskih okolnostib, kronišće pravoni burnimi živilo-klici anklupljeng občinstva u Bašku, a odatlo u Krk i Lošinj.

Odbor caravinskog vježba, komu je izručen na pretres Soharholmido predlog o dužnynom jeziku, imao je 30. pr. m. prvu sjednicu, kojoj su prisustvovali ministri Tašić i Prahak. Prvaci Štokog naroda Riegor, Trojan i Zeithamer izjavili su, da će učestvo-vati kod to razprave, jer nežele, da se kaže, da su i u načelu protivni svakomu zakonitu dogovaranju glod-jezika. No sva trojica jo u tom složna, da ovaj predlog nije shodan za podlogu o jezicib, jer se protivi državnim tomoljnim zakonom, kojim je svim narodom zajamčena ravnopravnost u školi i u urudu. Poljski zastupnik Madojski rođo, da kada bi se u Austriji proglašio njemački jezik državnim, dobiti bi država izključivo njemački značaj, a to se nipošto ne-začaku sa XIX. člankom državnih temoljnih zakonih.

Mladi i novi ministar austrijski za bogoslovju i zastavu pokazano se u razpravi o prorađunu ministarstva bogoslovju i nastave u okrenutim i vrat-nim gorovnikom. Pojedino točko pro-ručuna branio je vrlo vješto i spretno, nu slavensko novino nisu odveć za-dovoljno njegovim predlozi i govor. On se naime izrazio skoro zdužno, da se veće mnogo obazirati u školstvu vježba.

U prorađunu o školstvu govorio je i nač zastupnik dr. Vitezic i to o puščkom školstvu u Istri, Trstu i okoli-ci. Govor taj donaćemo danas na uvodnom mjestu, a svakto će se lasno i sam uvjorti, da nam je svim nač zastitni zastupnik iz dušo govorio.

Dan 3. t. m. riešilo je carevinsko vježbe sav proračun ministarstva be-goslovju i nastave a zatim se jo prešlo na proračun ministarstva finančajih.

Nušu braću u Dalmaciji zadesila je nova nesreća. U ponosnjak naime preminuo je novi namjestnik barun Cornaro, koji je bio tekur preuzeo upravu zemlje, a u to kratko vreme prisvojio si bio srca cielego naroda. Hrvatski ban nazvao je prelog čedna k sjednici odbor, koji je bio imenovan da izpit, gdje bi se imalo potpisati, načim nekotom.

Ured.

velikih zgradah i gdje se nalazi sve-
uđilište. Vlada će tečar sada odlučiti,
gdje da se gradi ta monumentalna
zgrada.

U Srbiji neće biti da su vladini
krugovi izgubili glavu. Još u subotu
javio je brzojav, da je kralj povjerio
sastav novog ministarstva poznatomu
srbskomu patrioci Ristiću, a kad tamo,
pozvao je slijedećeg dana dosadašnjeg
ministra Garašanina, da popuni staro
ministarstvo.

Knez Aleksandar nije se ni sada
nagodio sa vlevlastmi gleda vla-
dino u iztočnoj Rumeliji. U Carigradu
sastali se tamoznji poslanici u kon-
freniciju, da se dogovore o tursko-
bugarskom ugovoru.

Iz Belgije javljaju, da se je skoro
u svih pobunjenih pokrajinah povratio
mir i red.

U Španjolskoj obavljani su ovih
dana izbori za državni sabor te je
vladina stranka kod istih zadobila
veliku većinu.



Franina i Jurina.

Fr. Bi ga vraniš od kuda i kako je tamo
prišao?

Jur. Ki je to?

Fr. A tamo ya Bartonić, ya našoj Istru,
da je noki vukodlak, pa dan novoga
leta i na taj kralje vratje vraniš tamo
svaki stori!

Jur. Ča nimanju tamo ovčuge pasa al
pastra?

Fr. Ča deš, kada ja on vratim, nor bili i
nagrizači nekoliko ovao pak su i one
zvoriće.

Jur. Onda su morali awo skupa zaprot i
dešek doček ozdrave.

Fr. Da nu, jas ja odpoljali neki pastiri s
davonatami u Buđu, kendo tu jas čuvati
deško uljin buđe boljo.

Jur. Kako so je pak ta vuk te bolesti
najel?

Fr. Govorio, da je već tamo na Kastav-
skim pohodjaval, man da se nista tamo
pustiti prati, nego da je sam vrebro
uzrizen bil pak no je dotopal ya Bar-
toniću i tamo površom zvori.

Jur. Kada pride na svatlo, bi mu moral
staviti željzeni koš na truline, da ved
neugraza i neplasti mirno ovce.

Fr. Hormo, već jo doba, da se ga malo
za rop učipine.

Različite vesti.

Dalmatinski namještnik
barun Cornaro, koji je nedavno došao na
svoje mjesto u Zadar, predstavio se ono-
madne, te je u ponedjeljak premlino o
pluđnoj bolesti. Pokoju se stekao i u kratko
vremje svog boravka u Dalmaciji ljubav
svoga hr. zetoga pučanstva, koje žali
danous lakt. Ima željeli prenaru smrt obilje-
ženog namještnika. Barun Cornaro bi-
jaše na glasu i no general i upravitelj a
bilo mu tekar Željko Čašić.

**Novo proujerovanje u
Trstu.** Nije prošlo niti osam dana što
smo javili velikom proujerovanju u pu-
čkoj banki u Trstu, a eto nam je javiti i
drugo veliko proujerovanje u gradskoj bla-
gajni. Prošlo autu priglasilo se kod suda
blagajnik gradskih uprave g. Adelman, gdje
je odstavio, da je proujerivo veliku svatu
gradskog novca. Odmah bl na to povadeni
iztraga, pregledali se raduni te je do sad
pronadjen, da manjka u blagajni 35.000 fr.
Proujeritelj bl na to odveden u zatvor; izračni
sudac vodi iztragu a komisija izpituje ra-
čune blagajne. Na zahtjev izstružnog sudaca

zatvoren je 7. t. m. i kontrolor gradske bla-
gajne g. Eberle. Ova gospo ia, bijahu kol-
voče tako zvane liberalne stranke u Trstu
te su ubili dokazali, da su pravi liberalni
u najnovijem shvađanju liberalizma, držeći
se one: "što je to vjeće je i moje, a ono
sto je moje, jest moja ili: učinil drugom
ono, što nebiš želio, da on-tobi učini". Nu-
čist istim liberalcem ovakav liberalizam

Obrćinacem Jelšanskim
sazjemo sliodeće radke na uvaženje, koje
amo primili od jednog subčinara, koji
boravi u tujini ali nezahoravlja nikad na
svoje rodno mjesto.

Veličinu veseljem žitili smo u dnećoj
"N. S.", kako se je bilo počelo buditi i
pučanstvom našo mle obidne. Otvorenje
čitaonica i zabava u njoj pozdravili smo
iskronom radošću. Pa kako smo se tada
vesili, tako nas anda žitosti da su tam
stvari krenule opet u staru kolodženu, t.
da opet sve spava, da se nikt ne nudiže i
nomiće kako bi onaj destili puk ovlastio
i probulio. Zalostno je to za mjesto
u kojem imade višo stredenik, udjeljiv
načelnik, tajnik itd. pak da sv. ti, koji
pojme što je prosveta, za prosvetu puka
toli mulo maro. Grish bl bio vječni, kad
bi ona gospoda dopustila, da je Jelšanski Ši-
nolica posva propade, am bl se onomu
dobromu puku odigralo i ono mulo duševne
hrane. Uslijedilo dakto na mladžajno novog
rodoljubu Jelšanskog pak uskrkalo na novi
život vani čitavom ujedno uvodilo u nju opet
zabave; uđe u njoj važe novice svobod-
nare, puk de vam oni biti baciti a kod
Boga beto imali zadrugu.

Preporučili bi još na koncu tamoz-
njim rodoljubom, osobito zastupnikom i
svim koji predvode puk, da gono od avo-
jog pruga tudio jesike, koji nijem su do-
nimice od raznih vrudih naravljaju. Svi-
jekom ujevo a vam i očelom tomu puku
njegov materinski jesike. Neudejte njenad-
komu i talijanskemu jesiku mjestu modju
vam.

Budni občinari. Malone kod
svih talijanskih občinskih uprava u Istri
zatočuju naši narodni protivnici na novim
občinskim izborima jedino što njim je teško
doliti se od uprave, drugo što se boje,
da uprava dodje u bolje ruke to da tako
razni i manun na svjetlu dodju i napa-
čen, što je boje za svoje gospodstvo nad
sudjelice, koji su počeli štorm očelo Intro
svoje tražiti.

Neki občili občinari u Oprilju, da
doskoko tomu talijanskemu zatoruju su
izbori, utekli su se na vremeno c. kr. kot.
glavarstvu molbow, da bi isto izvolio na-
čnosti občinskom glavarstvu u Oprilju,
da bi one na vremeno nastavio na temelju
novog kataluna teždu izborno katinje; da
bi učinovito prevodno izborna tjalja, to da
bi u obče a. potrobita poduzodo, da se
izabriši novi izbori na vremeno raspisati
i obaviti. Sadržajnu obči, zastupstvu Iz-
tida rok tekut početkom mjeseca septem-
bra t. g. naši občinari, poznaju god-
epostu Talijane i njihove namjere, učili
su svoju svetu dužnost kao občinari i
državljanji, upozoriv kot, oblast na ono što
se obično u talijanskih občinskim upravim
događaja. Hvaljavljena jest ovakva budnost
občinara to ju mi i ostalim našim
suzomljivim za uzor stavljamo. Živili
svestri i budni Opriljanii!

Raspisana mjesta. Kod zem-
aljskog sudsista u Trstu raspisano je
mjesto savjetnika na platom VII. razreda.
Međe vruži učložiti na predsjedništvo zem-
sudista u Trstu do 24. t. m.

Kod c. kr. zem. finansijalne blagajne
u Trstu imade se popuniti mjesto asis-
tentata. Molbo se primjuje do konca t. m.
Raspisana je napokon služba poreznoj
eksekutore za Primorje, koja će se pre-
dati najradje izseljenom podčestniku,
koji je svrdo 24 u nje prekoraci 50 godi.
Molbo treba podati do 27. t. m. c. kr. si-
nace, ravnatovstvu u Trstu.

Nesreća na moru. Jedna
finansijalna ljudi provraša se prošlog
četvrtog nedeljne Rabice te se utopili sv.
kot bijahu u njoj, t. j. financ. komesar,
nadstručar i 2 stražara.

Za pogoreloce u Velikom Brdu,
občina Jelšane izdalo je c. kr. namješt-
ničito slijedeći poziv: "Nuču od 25. na 26.
marča t. g. učinilo je oganj u selu Veliko
Brdo skoro oko 14.000, uništiv posjed

najelromeđnjih stanovnikih, koji su osali
bez krova i vedenom bez vsakog imetak.
Radi tega sam dozvolio, da se nevolja onih
sliromaka ponešlo ublaži, sakupljanje do-
brovoljnih milodara u ovom upravnom
okružju. Ti juvi milodari neku se salju
izgravno li putem kot, glavarstvu u Vo-
loskom, kojo će late javno objaviti."

I mi preporučamo Što toplice svim i
svakom, koji ikolik premože, da priskoči
budi kojim načinom našoj sirotinji i
pomoći. Pripravni smo i sumi primuti ta-
kove milodare te ćemo darovati u istu
objednati, a dan na dolično mjesto po-
sluti. Pomozito dakle rodoljubi i prijatelji,
nevoljnemu bratu!

Isgorjele krucje. U selu Čapili
občini Kastav Isgorjele su prošlog čedna
tri kruža sa svim Što bljaje unutra. Vlastelci
kučula nebljaju osigurani. Pomozito stro-
mokom dobiti ljudi!

**Ruska stipendija za južne
Slavene.** Moskovski trgovci i stra-
vadžkog društvene banke, gdje je poznati
prijatelji južnih Slavenih Akademika svjet-
nici bio, a poslije kroz predsjednik služio,
odrediba 6000 ruhajih za stipendij pod
imengom Iv. S. Aleksandrova u moskovskoj
duhovnoj akademiji, jedino za rodjeno iz
južno-slavenskih zemalja.

**Predavanje iz medicino
bogoslovom u Ruskoj.** Do-
vođeno je i uvedeno u kleskoj duhovnoj
nakončnosti u poslijednji dva nemostra, da
se budući avdonat upozna s glavnim
bolestima i domaćim lekovima, kako za sve
tako i za sojšnike.

**Rusko gusko odkrile
zlatno blzo grada Ištima.** Tamo se in-
zali male rdeči Karanti. Do koncu proble
godine učinili neupada na um, da bi u
taj riedšol bilo zlatno plesku. U željdu
gušenih haluzili su desio svjetlu pjesak
te se požare tražit i nadješe, da je riedšon
bogata zlatnina pješkom. Brzo su nadje
pekulatori, koji je od soljniku kupio ave-
briljovo okolo riedšice. I tako su guske
zlatna rdeča odkrile! Pak da nisu koristne,
makar su i lude.

**Ogromni top (kanon) bez
koristi.** U srpskom u Bođu dogotov-
ljen bi neuvjivo ogromni top iz Unut-
ravne vojne mjeđi, koji je bio određen
za Puš. Radiju oko topa trajala je neko-
liko godina, te je proširila domaću štart,
milijuna troškova taj najveći na svetu,
te isti 180 tona (1800 metričkih toni), a
mjeri dobiti hrvats u dužini. Nedavno uđeli-
nici jo u tim ogromnim topom pokus u
Falklandovu. Prva dobiti hrvatsa preseća
poštu, kod potoga hrvats pokvariti se
valja (Zindioob), to taj ukupi potkoči sadn-
posvo božkoristu i neupotrebiv u Falk-
landsu, Kriva je tomu uvaljana konstruk-
cija, pa nadu razmatravaju vojnički tehnički
ured kako da se taj top popravi.

**Knjiga vozana u čovje-
čju kožu.** Taj kružozum naišao je
dakako u Engleskoj, u zbirki York-Skirkske
M-sloborhous knjižnice. Koža je uzena s
vještice, uhojio Mary Batomu u početku
ovog stoljeća. Nudavno je i Zeudorff u
Londonu uvezuo dva svezaka u čovječju
kožu!

50.000 for. Izraža glavni sgo-
ditak Kinoseum-Lutrije, koja daje 4788 ču-
njih sgođatah te tim pružiti egodu svak-
komu, da kuša sreću. Svi sgođiči izplaćiti
će se odmah gotovim po vučidbi dne 24. t.
m. od Jockey-Cluba Što preporuča osobito
srećke spomenute lutrije.

Neuku nauka.

O bolesti svinjsa. Bolesti kod svinjih
često se pojave u ljetu i u zimi, a uzrok
su im, što se avinje no drže u redu, ili
što pauši nevrijedni pusti, a.

Svinje boju razinoliko: Što im se
upali mozaik, ili imadu žutku, žugo, otroke,
vodenje bolesti, ili nočinsku teku za jelje,
otoku im sis, dobiju rune, crvi im se za-
legu u uši juh ili im oteči vrat itd.

Između svih napomenutih bolesti naj-
opasnija je bolest otok na vratu; s toga
čemo, o njem nešto reći. Svinji oteče vrat od
nablaže i nazube, osciblo kad se odvri-
te rane gde po travi; ili kad se s
pašu kuši nego gone, pa onda na mrazlu
vodu pušte. I u ljetu mogu svinje dobiti
ovu bolest, i to onda, kad ih mrazla klin
ne pazi zateći.

Ova bolest pozna se ovako: bolestno
svinje-nije veselo, iz očiju teče mu neku

tekudina, uha su mu mrzla, iz nozdry
mu se oči blizu sluz (bilje); žeruć guta
svoju hrancu itd.

Cim bolest na gore ide, odmah vrat
iza deljosti oteče. Oli te bolesti najbolji
je lek: putisti krv na repu i to čitavomu
krdu (svim svinjam).

Kad se na repu krv pušta, onda se
mora vrh odjeći, došli valje na dolnj
strani uha, gdje mnogo žila ima, jedno
dra prsa duboko zareći.

Pojavi li se opet rečena bolest, a ti
se svim tim ova je bolest vrlo opasna
i težko izlečiva.

Prikrđujemo svakomu: budi dobar
gospodar ne samo sebi i svojih ruci, već
i u svoga naroda i svoje domovine. Pak
kapamtli onu zlaturu reči: "Kao sam sobi
pomože, tomu zaštu i Gospod Bog po-
moe."

Koren ili krumpli. Synkomu je po-
znato, da je korun ili krumpli u obič-
noj korinti biljni, osobito pak
ondje, gdje ne uspije žito. Valja dakle
da se s njim pobliže upoznamo. Korun
jubi ili voli zomlji pjeskevit, duhoko
oranu ili kopanu, i prošlo godinu nagno-
jaju. Sadi se u prošnjem, među u javlje-
nici krumpli na dajuštu svih pedja, i u
duhuljnu tri palce. Kadar struk strukne,
optlovi se i okape, a nakon mjesec dana
zatim se nagrano zemlji i ovo se zagrij-
njuje ponovno još jednom i to u zemlji
dugom mjesecu. Kadar struk pođu žutj,
tada je pokos razna zomlje i potječe ih
blago. Osim dana ponjije ovo klobu je izvaj-
nici dvostrukom ili drugim vlastitim
oruđjem, du u prošnjem krumplira, kaže
ga izkupas. Izkopani krumpli motni na
mucus, da ne usudi, zatim se spravi u piv-
nici, ataju, u jast. Među krumpli motni
slame ili leđe; pokosi jasni odgoroz zem-
ljom. — Kano vrati krumplu zovu se:
vremena rodni ručavac Carly, vani ručavac,
moći i šut fortifikacijski korun, englezki
klivljen, bl-gut, Naphoje se duva ziml
moći ruvnogorac i žuti primorski.

S. H.

Obradjivanje povrda. U ovaj rod spa-
duju biline, koje se obično u kulinarskih rabi-
tak, mrljka, pitomač ili sol, pištenjka,
perđan, krompir, anis, itd.

1. Mrkva ili mrljin lama dunjast ko-
ričen, stabljika granatu i dlanjkav. Mrkva
ili mrljin lama zomlji pješkovit, ali po-
nešto vlažni. Mrkva se gnoji već u jesen,
jerbo joj ne počije novo pognojeno zomlji.
Sjaj se u početku lebrija do juha, i to
ragdaleko. Kadar mrkva ukrna, treba ju
optlovit i prorezati, ako je proguta. Da
boje nepeči, treba ju zuljoviti gnojnicom.

Hode li se rana mrkva, ali u oktobru, nu takova mrkva
nevaži za jesen i zimu. — Za rjome
estavu mrkva lepni uzrasni, koju nije ol-
glava ni srčno leđu ozledjeno, pa je djuv-
zini u plinici, a u prošnjem zomlji na
toplo mjesto. Najdužljih je bila, a najslan-
jih crvena mrkva.

S. H.

Listnica uređništva.

G. L. J. Karkavac, Hvala, Radne do-
bitjene u našoj likurici. Srđanči odzivlji

Tršćanska burza

dne 7. aprila.

Austrijska pap. renta for.	85 15 do 16.	85 30
Ugarska	95 20	95 25
Ista u zlatu 4%	103.00	103.75
Dionice nar. banke	81.04	—
„kredit-banke“	295	295
Talijanska renta	98.11	98.11
London 10 lira	125.11	120.11
starinski	10.01	10.150
O. kr. cekinci	6.87	5.80
Državne marke	01.60	01.70
Isto francosko	49.90	49.95
Talijansko lira	49.85	49.95

London 10 lira

starinski

10.01

10.150

O. kr. cekinci

6.87

5.80

Državne marke

01.60

01.70

Isto francosko

49.90

49.95

Talijansko lira

49.85

49.95

dne 7. aprila.

Brno

88 42

8 76 77

Za ovu korizmu.

Preporučuje se "Hrvatski Bogoslužbenik", u
komi osim Jutrije, večernjim i raznijim pjesmama
hrvatskih za crkveno pjevanje kroz svu godinu,
ime i put od križa, olječi voljne nedjele, plas
Gospin, služba na mrtvij dan, Sverato, Božić,
Mlado, Ljeto, Vodokršće, Svetodjenski i ostale
Gospino blagdane, Romari, Litanije, Gospo i
Svih Svetih, kako se služi sv. misa stanislav-
venski, olječi na sv. ev. Svetu, Antu, apostolu itd.
sv. Cirila i Metoda, Asfisko prošodju, itd. itd.
Naravljiva je sada uprava "Narodnog Ljetišta" u
Zadru. Možko zapada fr. 2-70. Tko pošalje novce una-
pred, prima ovu knjigu od preko 100 stranah
u kuću bez kakva poštarskoga troška.

Tko nabavi 10 litslaka, prima 11 na dar.

CIENIK

g. Poppović u Zagrebu.
Tvorca uljenih mastila, trgovina semenjem i lekarstvima
robom, skladiste farba i laka.
Izkušno je, to da se svakou, ko se za ovo
predmete zanima i članik zulte, bavala
priposlati.

Ljekarna Trnkoczy

uz vlečnou na velikem gradskem trgu u
LIUBLJANI.

priporuča i raspoložil postavskim pouzeđem

MARIJACELJSKE KAPLJICE

za želudac,

kojim se imaju zahvaliti
na bilježi žudici na zdravju,
i nadmudrivanju u vječnom
todi avili bolesti želudca
te su neopredobitno sredstvo
proti: pomazjanju
toka, slabu želutinu, uraku,
vjetrom, koliku, kruku u
želudcu, blizu srca, zatvoru
želudca, glistam, bolom
vraniču, na jetri i proti
zlatu žili.

Spomena. Jod
je jedino trbu opomenuti,
da su vse kapljice izlo-
žene velikom patverjuju.
Mnogo imaju žudici, koji
ne poznaju prirjevanje ovih
kapljica, te raspoređuju
pod imenom „Marijaceljske
kapljice“, ova kapljice
padaju u želudac.
Marijaceljske želudinske kapljice. Tuo dakič želi praviti
šta želudicu, ali nisu dobro, koja
uvjeti znaju da potraže žudici, koja
je samo užiti u svakoj želudini.
Dobiveni su
u Ljekarni TRNKOCZY, uz vlečnou
LiUBLJANI, 2 for. 25
2 for. 5 ducata samo 8 for. 25

Priporuči i raspoloži se ujmanju jedini ducat
stakleničkih. Naslov:

Ljekarna Trnkoczy u LiUBLJANI.

Prašak za prsa

Izvrstan lik proti kašici, pro-
minklosti, prehladi i drugim ka-
raktilnim mukama. 48-45

Statutna sa naputkom po 30 n.
dovliva se u ličarski:

Dubrovnik: Anton Glin-
čić.

Sibonik: Anton Cacic.
Narudbe obavljaju se bezokvirno.

Telegram.
5000 komadov bignskih čisto volnatih

Oblik za gospode

za pomlad in preletje
erne, rujave, svetle, dokotljive, modre barve
medlinove in aplole v najmodernijih jarevih in
denkach po našednjih užitih nezastitljivih užitkih
čonah.

Vesta oblike prve vrste for 8.75
in visoko 4.75
iz mijenjajočo volno 3.25
za popolno vrhovno sukno
stane blago pete vrste, for 3.
viško prve vrste for 1.25

Blago je najbrži Že enkrat toliko vredno.
Blago je rabljivo tudi za dočasne pustišč za
može in za dame, za krilo in spodni halje.

Razum tega je, da je od neke konzervne
masa še vedno tisoč komadov prvega blaga iz
bruske česane preje (Kamparn).

Ciste volne

V najnovejših užorih v svilnih in temnilih bar-
vah. Te oblike, ki so poproj stali pri fabrik-
antih f. 15., dan zadaj za samo f. 8.75 za
celo obliko.

Blaga je zadostljiva suknja, telovnik in
blage tudi za najboljšega in možnostnega možu-
ći, a torej več naradi brez skriti, saj lo-
kujejo je to v prid, ker fabrikant i na pri-
čilih sami dolzujo no zglobo. Razum tega se
zavežen vskoru denar povrniti, tako blago
ne odgovarja temu, kar more po tem nazna-
čenih pribakovati. Tuji je na prodaj več il-
soč **pledov za potovanje** po for-
3.50 prve in f. 5.50 visoko prve vrste ko-
modi rujavih, rujavomeliranih in v vasi modilli
barvah. Ti potovali plati so mej brati Ša-
enkrat toliko vredni, česar se mora vsekako pre-
pričati. Plati so nezmarno veliki, dobeli, si-
roti, teraj nepokojljivi. 1-1

Odpolija se le proti posljativi denara ne-
prej ali pa roti posteniu poveriti in jo treba
nato dati pri sodništvu vključenem štam-

J. H. RABINOVICZ
WIEN
III. Hinter Zollamstrasse 9.

Nova

ekonomička krojačnica

Corsi br. 26 p. I. 48-42

Odjela od samo vrne polag-
mire.

Odjela chevot od f. 12. dajce.

Gornji kaputi od for. 10-18.

U velikom izboru

odjela fantazije

polag cionah, koje ne boje konkurence.

odjela na obroke.

odjela na obroke

odjela na obroke